

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیم‌سال دوم تحصیلی ۹۵-۹۴
پایه چهارم ورودی بهمن

مهر مدرسه

کد آزمون:	۲۹۴۲/۲۶
تاریخ:	۱۳۹۵/۰۳/۱۶
عنوان:	اصول فقه ۲
کتاب:	دروس فی علم الاصول - حلقه ثانیه «آقای ایروانی»
مجموعه:	از ابتدای حلقه ثانیه تا ابتدای دلیل شرعی غیر لفظی (ص ۱۵۰-۸۳)

ردیف:		
نامتربلای: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰	ساعت پایانی: ۹۰ دقیقه
شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد ملی: ..... مدرسه علی: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۱- چه خصوصیتی از خصوصیات قطع، برای اصولی اهمیت بیشتری دارد؟ ص ۹۷

۰/۵

- الف. حجیت
- ب. محرکیت
- ج. کاشفیت
- د. علمیت

۲- چرا برخلاف قطع تفصیلی، در «قطع اجمالی» ترخیص در تمام اطراف امکان عقلی دارد؟ ص ۱۰۰

۰/۵

- الف. لانّ الترخيص ينافي المنجزية
- ب. لانّ الترخيص من الشارع
- ج. لعدم التنافي بين الاحكام
- د. لانّ الترخيص ظاهري

۳- مراد از «طلب» به عنوان موضوع له ماده «امر» کدام است؟ ص ۱۲۷

۰/۵

- الف. التشريعی الصادر من المستعلی و غیره
- ب. التشريعی الصادر من العالی و غیره
- ج. التشريعی الصادر من العالی
- د. التکوینی و التشريعی

۴- اثبات کننده «اطلاق» کدام ظهور متکلم است؟ ص ۱۳۳

۰/۵

- الف. کل ما لا یریده لا یقوله
- ب. کل ما لا یقوله لا یریده
- ج. کل ما لا یریده یقوله
- د. کل ما یقوله یریده

۵- کدام مثال دلالت بر عموم می کند؟ ص ۱۳۹

۰/۵

- الف. لا تطعم الفقیر الفاسق
- ب. اطعم عشرين فقیراً
- ج. اطعم جميع الفقراء
- د. اطعم الفقیر

۶- در کدام گزینه شرط محقق موضوع است؟ ص ۱۴۵

۰/۵

- الف. اگر هلال اول ماه را دیدی دعا بخوان
- ب. اگر عهد کردی به عهدت وفا کن
- ج. اگر قرآن می خوانی وضوء بگیر
- د. اگر متمول شدی شاکر باش

۷- «ارتباط علم اصول با فقه» به «ارتباط منطق با همه استدلال‌ها» تشبیه شده است، دلیل این تشبیه را بیان کنید. ص ۹۰ - ۱ نمره

۱

جواب:

همان‌طور که منطق، عناصر مشترک مورد نیاز برای استدلال را به صورت عام [مثل استدلال در هندسه یا فقه یا علوم ریاضی یا تاریخ یا طب] فراهم می‌سازد، علم اصول نیز عناصر مشترک مورد نیاز برای استدلال در ابواب مختلف فقهی را فراهم می‌آورد. [رساندن مفهوم جواب کفایت می‌کند.]

۸- مراد از «حکم واقعی» و «حکم ظاهری» چیست؟ چرا قابل اجتماع در یک واقعه هستند؟ ص ۹۳ و ۹۴ - ۲ نمره

۲

جواب: حکم واقعی: هر حکمی که در موضوع آن شک در حکم شرعی سابق بر آن فرض شده باشد. حکم ظاهری: هر حکمی که در موضوع آن شک در حکم شرعی سابق بر آن فرض شده باشد. هر دو قابل اجتماع در یک واقعه هستند چون حکم ظاهری از حیث رتبه متأخر از حکم واقعی است و بعد از شک در حکم واقعی یک چیزی حکم ظاهری فرض می‌شود و لذا استحاله‌ای ندارد که مثل شرب تنن در واقع حکم آن حرمت باشد ولی چون نمی‌دانیم، حکم ظاهری حلیت بر آن جعل شود.

۲

۹- «متجری» کیست؟ حکم آن را با توجه به دایره حق الطاعة بررسی کنید. ص ۹۹ - ۲ نمره

جواب: اگر مکلف قطع به تکلیف داشته و با تکلیف مخالفت کند و در واقع تکلیف ثابت نبوده باشد در این صورت مکلف متجری است. (۱ نمره) اگر دایره حق الطاعة را مختص به حالت انکشاف مصیب بدانیم متجری مستحق عقاب نیست ولی اگر دایره حق الطاعة را اعم بدانیم که حالت انکشاف غیر مصیب را نیز شامل شود در این صورت متجری مستحق عقاب است. (۱ نمره)

۱۰- دو حالت متصور در «لوازم غیر شرعی اماره» را به همراه مثال تبیین کرده، چرا لوازم غیر شرعی اماره حجت هستند؟ ص ۱۰۷ و ۱۰۸ -

۲

۲ نمره

جواب: برای لوازم امارات دو حالت متصور است، یا به این نحو که دلیل حجیت اماره، شامل لوازم هم می‌شود مانند حجیت خبر و اینکه اخبار از شیء اخبار از لوازمش نیز هست در نتیجه مدلول التزامی داخل در حجیت خبر می‌شود ولی در برخی موارد مثل حجیت ظهور به دلیل اینکه بر مدلول التزامی عرفاً ظهور لفظ صدق نمی‌کند در نتیجه مانند حالت اول نمی‌توان مدلول التزامی را داخل در دلیل حجیت دانست ولی شهید دلیل برای حجیت همین حالت نیز ارائه نموده‌اند به این نحو که ملاک حجیت در امارات کشف از متعلق است و چون درجه کشف از مدلول مطابقی و مدلول التزامی واحد است پس لازم می‌آید مدلول التزامی نیز حجت باشد.

۱۱- تفصیل مطرح در عبارت «قد فصل بین ما اذا فهم من الدلیل ان ذکر القطع لا لخصوصیة له بل کمثال للحجیة و بین ما اذا فهم ان ذکره هو من باب الخصوصیة ای لکونه کاشفاً تاماً» را تبیین کرده، با توجه به تفصیل، حکم قیام اماره مقام قطع موضوعی را با دلیل

۲

بنویسید. ص ۱۱۰ - ۲ نمره

جواب: بین هنگامی که ما از دلیلی که قطع برایش موضوع واقع شده بفهمیم که ذکر قطع به عنوان مثال برای حجیت بوده است در این صورت اماره جانشین قطع موضوعی می‌شود زیرا اماره حقیقه فردی از افراد حجة است اما اگر از دلیل بفهمیم که عنوان قطع به دلیل خصوصیت کاشفیت تام بودنش، موضوع قرار گرفته است در این صورت اماره نمی‌تواند جانشین قطع موضوعی شود زیرا اماره فردی از قطع نیست [اما اگر بگوییم شارع اماره را نازل منزله قطع قرار داده بحث دیگری است]

۲

۱۲- اشکال دور در «تبادر» را تقریب نمایید و جواب شهید صدر (ره) از آن را بنویسید. ص ۱۱۹ و ۱۲۰ - ۲ نمره

جواب: اگر برای فهمیدن معنای حقیقی بخواهیم به تبادر مراجعه کنیم دور لازم می‌آید زیرا تبادر معنای حقیقی از لفظ متوقف بر این است که شنونده علم به وضع داشته باشد، و از طرفی علم به وضع متوقف بر تبادر است. جواب شهید: تبادر متوقف بر علم به وضع نیست؛ بلکه بر واقع وضع است، یعنی متوقف بر قرن اکتدی است که در ذهن بین لفظ و معنا ایجاد شده است.

۲

۱۳- استعمال لفظ و اراده خاص (با توجه به دو حالت آن) حقیقت است یا مجاز؟ با دلیل توضیح دهید. ص ۱۲۱ - ۲ نمره

جواب: دو حالت دارد: ۱. استعمال لفظ به تنهایی مانند استعمال «آب» و اراده کند «آب فرات» را در این صورت استعمال مجازی است زیرا لفظ «آب» برای حصه وضع نشده است بلکه برای طبیعی وضع شده است. ۲. استعمال لفظ به همراه قید مانند «آب فرات» که اراده حصه از مجموع دو لفظ فهمیده می‌شود، در این صورت استعمال حقیقی است زیرا هر لفظی در معنای خود استعمال شده است و از مجموع دو دال به حصه پی می‌بریم.

۲

۱۴- سه فرق «اطلاق مقامی» با «اطلاق لفظی» را بیان کرده، یک مثال برای اطلاق مقامی بنویسید. ص ۱۳۷ - ۲ نمره

جواب: فرق: ۱. در اطلاق لفظی نیاز به لفظ معین داریم. ۲. در اطلاق لفظی نفی قید می‌کنیم (قید در حکم دخالت ندارد). ولی در مقامی نفی موضوع مستقل. ۳. در اطلاق مقامی احراز این که متکلم در مقام بیان است نیاز به قرینه خاصه دارد، ولی در اطلاق لفظی ظهور حال متکلم در این که آن چه را نگفته اراده نکرده است (قرینه حکمت) کافی است. مثال: مولی در مقام شمردن أجزاء نماز است و سوره را ذکر نمی‌کند، از سکوت مولی می‌فهمیم که سوره جزء نماز نیست.

۲

۱۵- مراد از «دلالت تصویری» و «دلالت تصدیقی اولی» را تبیین کرده، تفاوت آن دو را از حیث تأثیر قرینه (متصله و منفصله) بنویسید. ص ۱۴۸ و ۱۱۴ - ۲ نمره

جواب: دلالت تصویری: عبارت است از خطور معنا در ذهن هنگام شنیدن لفظ. دلالت تصدیقی اولی: دلالت لفظ بر قصد متکلم بر استعمال لفظ در معنایش. (۱ نمره) قرینه متصله و منفصله تأثیری در دلالت تصویری ندارند ولی قرینه متصله دلالت تصدیقی را را زائل کرده ولی قرینه منفصله بر دلالت تصدیقی تأثیری ندارد [به دلیل تعارض مانع حجیت آن می‌شود] (۱ نمره)